

Kommunal- og forvaltningskomiteen NTLs innspill til statsbudsjettet for 2023

Tillitsreform

Regjeringen varsler store grep på tillitsreform i staten og viser til at mål- og resultatstyringen skal utvikles for å unngå at tilsattes faglige selvstendighet ikke avgrenses. En tillitsbasert styring av offentlig sektor er ikke forenlig med kontroll- og overvåkingsregimer knyttet til individuell arbeidsinnsats. NTL mener regjeringen må pålegge virksomhetene å gjennomgå innførte kontrolltiltak i virksomhetene for å avskaffe unødvendige kontrollsystemer.

NTL ber komiteen innstille på at regjeringen orienterer Stortinget om hvilke konkrete endringer i reglement for økonomistyring i staten og bestemmelsene om økonomistyring i staten regjeringen iverksetter i forbindelse med RNB.

Lov om statsansatte

Statsansatteloven har ført til svekket medbestemmelse ved ansettelse i staten gjennom fjerning av innstillingsråd og ankemulighet i saker om ansettelse. Stillingsvernet ved oppsigelse med utgangspunkt i både arbeidstakers og i virksomhetens forhold er svekket. Statsansatte har dermed fått dårligere stillingsvern enn øvrige ansatte i privat og kommunal sektor. Lovreguleringer som sikret omstillinger under trygghet som ventelønn og overtallighetsråd ble også tatt ut. Lovforarbeidet var preget av hastverk og rettstilstanden på flere områder er beheftet med usikkerhet. Statsansatteloven ble iverksatt forut for stortingsvalget i 2017, mens forskriftene til loven var ute på høring.

Det er behov for en helhetlig gjennomgang av loven slik at ansettelser og oppsigelser i staten sikrer rettssikkerheten til de ansatte. Regjeringen har varslet en gjennomgang av statsansatteloven. NTL ber komiteen innstille på at regjeringen legger frem et helhetlig endringsforslag i løpet av vårsesjonen 2024.

Tjenester i egen regi

NTL etterlyser en helhetlig plan fra regjeringen for å ta tilbake privatiserte tjenester i egenregi. Private tilbydere benyttes i stor grad til tjenester innen renhold, IKT, juridisk rådgivning på personalområdet og omstilling i statlig sektor. NTL ber komiteen anmode regjeringen om å pålegge statlige virksomheter å redusere bruken av private tilbydere på områder virksomhetene kan utføre med egne ansatte.

Driftskutt

NTL er glade for at regjeringen har skrotet ABE-reformen, men er kritisk til at det foreslås såkalte målrettede kutt i form av kutt i reiseutgifter og kutt i kostnader til arealer. Det er ikke realistisk å redusere utgifter til reiser i den størrelsesorden det legges opp til i mange

virksomheter. For å unngå at kuttet rammer virksomhetenes mulighet til å løse sine samfunnsoppdrag bør mulighetene for kutt i reise vurderes særskilt i de ulike virksomhetene. Kutt i utgifter til arealer gir et press på å få dårligere arbeidslokaler som svekker ansattes mulighet til å utføre jobben og vi anmoder om at komiteen fjerner disse kuttene.

Kommunal- og distriktsdepartementets arbeidsgiverrolle

KDD har ansvar for statlig arbeidsgiverpolitikk, denne funksjonen må styrkes. Ikke minst er det viktig for å kunne realisere tillitsreformen med de nødvendige endringene den må få for styring, organisering og ledelse i staten.

Solbergregjeringen har svekket KDD ved å utvide DFØs rolle med støtte og veiledning ovenfor statlige virksomheter i utøvelsen av arbeidsgiverrollen. Overføringen av myndighet til et administrativt organ bryter med linjeprinsippet for utøvelse av myndighet og med partsforholdet etter Hovedavtalen. NTL ber komiteen innstille på en redegjørelse fra regjeringen om hvorfor departementet med ansvaret for statlig arbeidsgiverpolitikk ikke selv skal håndtere fagområdet, slik tilfellet var tidligere.

Arealnorm og eiendomsforvaltning

Departementet har varslet at Statsbygg er i ferd med å utarbeide en veileder for leide bygg. Mange virksomheter har fått kutt i kostnader til areal som følge av økt bruk av hjemmekontor. NTL vil advare mot at staten inngår leiekontrakter eller nybygg med utgangspunkt i ansattes bruk av eget hjem. Det er avgjørende at alle ansatte skal kunne utføre sitt arbeid i egnede arbeidslokaler.

Daværende Kommunal- og moderniseringsdepartementet innførte en arealnorm som var hjemlet i rundskriv H-2/16 av 17.12.15 og ble utformet med hjemmel i Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor av 20. januar 2012 nr. 39. Normen anvendes som veiledende av virksomhetsledere også ved leie av lokaler. Denne innskrenkingen av rammene for arealutnyttelse fører til kontorlokaler som ikke egner seg til arbeid preget av konsentrasjon og fordyping.

NTL mener at arealnormen som ble innført av Solbergregjeringen må avskaffes. Innsparinger på lokalleie må ikke føre til dårligere arbeidsforhold for ansatte. Reduksjon i leiekostnader må derfor tas i form av bedre leieavtaler, ikke reduksjon i areal. NTL ber komiteen innstille på et anmodningsvedtak som pålegger regjeringen å sørge for en innretting av lokaler som bidrar til å redusere sykefraværet i statlig sektor.

Nytt regjeringskvartal

Regjeringen ønsker å redusere kostnadene i prosjektet for nytt regjeringskvartal, og har varslet betydelige kutt i senere byggetrinn. I tillegg til å dimensjonere nytt regjeringskvartal for færre ansatte enn tidligere planlagt, vurderes det også mindre arealbruk.

NTL støtter ikke dette forslaget. For det første innebærer det at en allerede dårlig arbeidsplassutforming blir enda dårligere. Videre, gitt at den mest kostbare innsatsfaktoren

er de ansatte, vil en arbeidsplassutforming som i mindre grad enn i dag er tilpasset oppgavene og hensynet til fysisk og psykisk arbeidsmiljø, gi risiko for redusert kapasitet som raskt kan bli langt høyere enn hva som spares på å redusere arealet i første omgang. NTL er også bekymret for at det ikke er gjort rede for hvordan det skal tas hensyn til de ansattes tilretteleggingsbehov.

NTL mener departementene må ha mulighet til å velge åpen løsning med fast plass. Det er ikke akseptabelt å redusere dekningsgraden for fullergonomiske arbeidsplasser.

Nasjonal skyløsning

Utsetting av drift av datalagring til eksterne leverandører utgjør en privatisering av et sentralt statlig myndighetsområde. Hurdalserklæringen varsler at regjeringen vil utrede opprettelsen av en statlig skyløsning for lagring av offentlige data. NSMs KVVU om opprettelse av en nasjonal skyløsning er ventet i desember. NTL ber komiteen innstille på at regjeringen iverksetter arbeidet med å opprette en statlig eiet og drevet skytjeneste i løpet av det kommende budsjettåret.

Husbanken

NTL stiller seg kritisk til forslaget om avvikling av tilskudd til utleieboliger, heis og tilstandsvurdering. I Hurdalsplattformen ble det varslet at Husbanken skal styrkes, fornyes og at samfunnsoppdraget skal utvides. Forslaget til statsbudsjett følger ikke opp regjeringserklæringen. Tilskuddet til utleieboliger er foreslått avviklet. I inneværende år har etterspørselen overgått tilskuddets ramme. Dette har ført til at mange kommuner har fått avslag på søknader i løpet av høsten. Avviklingen setter kommuner som har kjøpt boliger og forventet tilskudd i en vanskelig situasjon.